

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 8 (1990)

Μουσικό λαογραφικό αρχείο Μέλπωσ Μερλιέ: Απολογισμός 1986-1990

Μάρκος Φ. Δραγούμης

doi: [10.12681/deltiokms.247](https://doi.org/10.12681/deltiokms.247)

Copyright © 2015, Μάρκος Φ. Δραγούμης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Δραγούμης Μ. Φ. (1990). Μουσικό λαογραφικό αρχείο Μέλπωσ Μερλιέ: Απολογισμός 1986-1990. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 8, 327–332. <https://doi.org/10.12681/deltiokms.247>

ΜΟΥΣΙΚΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΜΕΛΠΩΣ ΜΕΡΛΙΕ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1986-1990

Κατά τὸ διάστημα 1986-1990 παρουσιάσαμε αὐξημένη δραστηριότητα, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸν ἀπολογισμό τοῦ ἔργου μας κατὰ τομεῖς:

Βιβλιοθήκη

Ἀχρηστεύτηκε ἡ παλιά δελτιοθήκη ποὺ παρουσίαζε ἐλλείψεις καὶ ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ νέα ποὺ καταρτίστηκε ἀπὸ τὸν ἑκτακτο συνεργάτη μας κ. Νίκο Λαλώτη. Ἡ ἀγορὰ βιβλίων συνεχίστηκε μὲ τὸν ρυθμὸ τῶν περίπου 70 τόμων τὸ χρόνο. Σημαντικὸς ὑπῆρξε ὁ ἀριθμὸς τῶν βιβλίων ποὺ ἀποκτήθηκαν ἀπὸ δωρεές. Ἀναφέρουμε τὶς δωρεές τοῦ κ. Jörgen Raasted, καθηγητῆ τῆς λατινικῆς καὶ μεσαιωνικῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Κοπεγχάγης (12 πολύτιμοι καὶ πανάκριβοι τόμοι τῆς σειρᾶς τῶν Monumenta Musicae Byzantinae ποὺ ἔλειπαν ἀπὸ τὴ συλλογὴ μας), τῆς κ. Ρίτσας Εὐαγγελίδου, καθηγήτριας στὸ Κολλέγιο Ἀθηνῶν (20 δυσεῦρετες Ἑλληνικὲς μουσικὲς ἐκδόσεις θεωρητικοῦ κυρίως περιεχομένου) καὶ τοῦ γράφοντος (327 σπάνια ἀνάτυπα καὶ φυλλάδια γιὰ τὴ βυζαντινὴ καὶ δημοτικὴ μουσικὴ).

Χειρόγραφα

Τὰ πέντε χειρόγραφα ποὺ ἐνσωματώθηκαν στὰ χρόνια 1986-1990 στὴ συλλογὴ μας προέρχονται ὅλα ἀπὸ δωρεές καὶ χρησιμοποιοῦν τὴν χρυσανθοβυζαντινὴ παρασημαντικὴ· εἶναι δὲ τὰ ἑξῆς:

(α) Γ. Ν. Καραγιάννη: Θεωρία Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς γραμμένη τὸ 1909-1910 (36 σελ.). Δωρεὰ τῆς κ. Ρίτσας Εὐαγγελίδου.

(β-δ) Συλλογὲς Κεφαλληνιακῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς ἀπὸ τὸ 1904, 1922 καὶ 1944. Οἱ δύο πρῶτες εἶναι παρασημασμένες ἀπὸ τὸν Σωτηράκη Λουκάτο (170 σελ., 42 σελ.) κι ἡ τρίτη ἀπὸ τὸν Μιχαὴλ Ραζῆ-Μαράτο (32 σελ.). Δωρεὰ τοῦ κ. Δ. Σ. Λουκάτου.

(ε) 29 τραγοῦδια μὲ ποικίλο περιεχόμενο ἀνθολογημένα τὸ 1970 ἀπὸ τὸν Κ. Θωμαΐδου (51 σελ.). Δωρεὰ τοῦ κ. Εὐ. Τζελαῦ.

Φωτοτυπημένα χειρόγραφα

Συνεχίζοντας τη συγκέντρωση στοιχείων για το Ζακυνθινό Μέλος πραγματοποίησαμε τη φωτοτύπηση πέντε ακόμα χειρογράφων σε χρυσαυθοβυζαντινή παρασημαντική (1363 σελ.) και τριών σε δυτική σημειογραφία (349 σελ.). Τα χειρόγραφα αυτά μας παραχωρήθηκαν από τους ζακυνθινούς μουσικούς κ.κ. Α. Γιατρά και Ν. Λειβαδά και από τον κ. Μ. Χατζηγιακουμή. Κι ακόμα φωτοτυπήσαμε μιαν αξιόλογη συλλογή Χερουβικών αντίγραμμένη το 1895 στην Πόλη (Βλαχέρνες) από τον Θ. Γαϊτανάκη. Το χειρόγραφο αυτό μας το εμπιστεύτηκε ο έγγονός του γραφέα κ. Γιάννης Μ. Γαϊτανάκης, καθηγητής της αρχιτεκτονικής στο Πανεπιστήμιο του Vancouver. Σ' όλους τους μας βοήθησαν στην προσπάθειά μας να εμπλουτίσουμε τη βιβλιοθήκη μας και ν' αυξήσουμε τον αριθμό των χειρογράφων μας, έστω και σε φωτοτυπίες, άπευθύνουμε τις πιο θερμές ευχαριστίες.

Ήχοθήκη

Περίπου το ένα τρίτο του συνόλου των δίσκων μας των 33 στροφών άποκτήθηκε στα τελευταία πέντε χρόνια (216 κομμάτια επί συνόλου 664) καθώς επίσης και τα δύο τρίτα των κασετών μας (412 κομμάτια επί συνόλου 631). Κατά την πενταετία αυτή ο γράφων δώρησε στο ΜΛΑ και μιá συλλογή από περίπου 100 σπάνιους δίσκους 45 στροφών με ελληνική και ξένη λαογραφική μουσική καθώς και δείγματα βυζαντινής ψαλτικής. Τώρα τελευταία ή ήχοθήκη μας άρχισε να εμπλουτίζεται με δίσκους νέας τεχνολογίας CD και ν' άποκτά βιντεοκασέτες με ελληνικούς χορούς. Το ύλικό της ήχοθήκης έδω και μερικούς μήνες έχει άρχίσει ν' άποδελτιώνεται σε ειδικές καρτέλες. Ένα σημαντικό μέρος των κασετών μας είναι αντίγραφα από κασέτες που μας δάνεισαν διάφοροι φίλοι του Μουσικού Λαογραφικού Άρχείου μας. Πρόκειται για τους κ.κ. Χαρ. Παυλόπουλο, Βασ. Μιχαλακόπουλο, Χρ. Άργύρη και Δημ. Φιωτάκη τους όποιους και ευχαριστούμε. Όφείλουμε επίσης να ευχαριστήσουμε για τον ίδιο λόγο και τα Διοικητικά Συμβούλια δύο Σωματείων, της Έταιρείας Εύβοϊκών Σπουδών και του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου Αΐγινας. Το ύλικό που μας παραχώρησαν για αντίγραφή είναι μεγάλης άξιας και συμπληρώνει τις αντίστοιχες δικές μας συλλογές. Τέλος αναφέρουμε ότι έχουμε συμφωνήσει με τον κ. Γρηγόρη Φαληρέα να περάσει σε κασέτες νέας τεχνολογίας DAT τις ήχογραφήσεις μας σε δίσκους 78 στροφών και σε μαγνητοταινίες. Τα αντίγραφα αυτά θα γίνονται με τη βοήθεια ειδικών μηχανημάτων που δεν θα επιτρέπουν να περνάει στο αντίγραφο ο θόρυβος που κάνει ή βελόνα πάνω στο δίσκο ή το φύσημα που ακούγεται όταν «διαβάζεται» μιá μαγνητοταινία από ένα κοινό μαγνητόφωνο. Η έργασία αυτή θα ξεκινήσει με την αντίγραφή των μαγνητοταινιών, που κινδυνεύουν από τη φθορά του χρόνου περισσότερο από τους δίσκους.

Ἐκδόσεις

Τὸ 1988 ἐκδόθηκαν οἱ «Χουλιαράδες» ἕνας δίσκος μὲ τραγούδια καὶ σκοποὺς ἀπὸ τὸ ὁμώνυμο χωριὸ τοῦ νομοῦ Ἰωαννίνων, ποὺ εἶχαν ἠχογραφηθεῖ τὸ 1930 ἀπὸ τὴ Μέλπω Μερλιέ καὶ τοὺς συνεργάτες της. Ἀκολούθησαν τὸ 1990 δύο δίσκοι ἀφιερωμένοι στὴ μνήμη τῆς Δέσποινας Μαζαράκη μὲ τίτλο «Τραγούδια ἀπὸ τὴν Αἴγινα». Περιέχουν φωνητικὴ καὶ ὀργανικὴ μουσικὴ τοῦ νησιοῦ ἠχογραφημένη, ἀπὸ τὸ Μουσικὸ Λαογραφικὸ Ἀρχεῖο (Δέσποινα Μαζαράκη 1956, Μ. Δραγοῦμης - Γ. Ἄννινος 1961-1977) καὶ τὸ Ἱστορικὸ καὶ Λαογραφικὸ Μουσεῖο Αἴγινας (Γ. Κουλικούρδη 1960-1986). Ἡ ἔκδοση καὶ τῶν τριῶν αὐτῶν δίσκων χρηματοδοτήθηκε ἀπὸ τὸ Πάγκειο Κληροδότημα. Τέλος τυπώνεται καὶ θὰ κυκλοφορήσει μέσα στὸ 1991 ἡ μελέτη τοῦ γράφοντος «85 Δημοτικὲς Μελωδίες ἀπὸ τὰ Κατάλοιπα τοῦ Ν. Φαρδῦ» μὲ δαπάνες τοῦ «Ἰδρύματος Ἰωάννου Φ. Κωστοπούλου».

Ἐκδηλώσεις

Στις 3-2-1988 μὲ κοινὴ πρωτοβουλία τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν καὶ τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου ἐγίνε στὴν αἴθουσα Γ. Λεβέντη τοῦ ΚΜΣ μιὰ τιμητικὴ βραδιά στὴ μνήμη τοῦ Samuel Baud-Bovy (1906-1986) ποὺ γιὰ πολλὰ χρόνια ὑπῆρξε συνεργάτης καὶ διευθυντὴς σπουδῶν τοῦ ΜΛΑ. Κύρια ὁμιλήτρια ἦταν ἡ ἄλλοτε συνεργάτρια τοῦ ΜΛΑ καὶ φίλη τοῦ ἐκλιπόντος Δέσποινα Μαζαράκη (1914-1989), ποὺ ἐντόπιζε μὲ σαφήνεια τὴν καθοριστικὴ σημάσια τῆς προσφορᾶς τοῦ Β. Bovy στὴ μελέτη τῆς παραδοσιακῆς μουσικῆς, δίνοντας ταυτόχρονα τὴ διάσταση τοῦ ὑποδειγματικοῦ του ἤθους καὶ ποιοῦ του ὡς ἀνθρώπου καὶ ὡς ἐρευνητῆ. Ἡ βραδιά τέλειωσε μὲ τὴν παρουσίαση ἀπὸ τὸν γράφοντα ἀνέκδοτων ἠχογραφήσεων τοῦ ΜΛΑ τοῦ 1930 ἀπὸ τὰ Δωδεκάνησα ποὺ εἶχαν γίνε κατὰ κύριο λόγο μὲ τὴν ἐπιμέλεια καὶ τὴν ἐπιλογὴ τοῦ Β. Bovy. Ἐπίσης στίς 25-5-1988 τὸ ΜΛΑ ὀργάνωσε ἕνα ρεσιτᾶλ κλασικῆς ἀνατολικῆς μουσικῆς ὅπου ἡ Ἀνιὲς Ἀγκοπιὰν στὸ κανονάκι καὶ ἡ Ἰωάννα Andrews στὸ οὔτι καὶ στὰ κρουστὰ παρουσίασαν ἕνα πρόγραμμα μὲ ἔργα Ἑλλήνων συνθετῶν τῆς Πόλης.

Ἀποστολὲς

1) ΖΑΚΥΝΘΟΣ. Σὲ τέσσερις ἐπισκέψεις ποὺ ἔγιναν στὴ Ζάκυνθο ἀνάμεσα στὸ 1987 καὶ 1990 στὰ πλαίσια ἐνὸς ἐρευνητικοῦ προγράμματος γιὰ τὸ Ζακυνθινὸ Μέλος φωτοτυπήθηκαν 7 χειρόγραφα καὶ ἐντοπίστηκαν καὶ ἀντιγράφηκαν ἀρκετὲς κασέτες ποὺ ἀνήκαν σὲ ἰδιῶτες. Ἐπίσης ἠχογραφήθηκαν σὲ ζωντανὴ ἐκτέλεση μερικοὶ τοπικοὶ ψάλτες κι ὁ Μεγάλος Παρακλητικὸς Κανόνας στὸ ναὸ τοῦ Ἁγ. Διονυσίου (Χώρα Ζακύνθου, 12-8-1990). Ὑπεύθυνο: Μ. Φ. Δραγοῦμης.

2) ΚΩΣΤΑΡΑΖΙ. Σὲ δύο ἐπισκέψεις πὸν ἔγιναν στὸ χωριὸ αὐτὸ τοῦ νομοῦ Καστοριάς τὸν Ἰούνιο τοῦ 1987 καὶ τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1988 συνεχίστηκε τὸ ἔργο τῆς προετοιμασίας γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ ἐπόμενου δίσκου μας πὸν θὰ εἶναι ἀφιερωμένος στὸ Κωσταράζι. Ἡ πρώτη ἐπίσκεψη πὸν ἀπέδωσε τὶς καλύτερες ἠχογραφήσεις εἶχε γίνῃ τὸ 1965. Αὐτὴ τὴ φορὰ συγκεντρώθηκαν φωτογραφίες καὶ πληροφoρίες λαογραφικοῦ περιεχομένου ἐνῶ παράλληλα ἠχογραφήθηκαν 32 κυρίως ἀποκριάτικα τραγούδια ἀπὸ τὴ χορωδία τοῦ τοπικοῦ συλλόγου ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ κ. Μητῶ Τζήκα. Ὑπεύθυνος: Μ. Φ. Δραγούμης.

3) ΜΥΤΙΛΗΝΗ. Στὶς 17-8-1989 στὸ Δρότα, ἐπίγειο τοῦ χωριοῦ Μπορὸς (πὸν τῶρα λέγεται Νεοχώρι) ἠχογραφήθηκαν 11 παλιὰ τοπικὰ τραγούδια. Στὴν ἔρευνα καὶ ἠχογράφηση συνεργάστηκαν οἱ κ.κ. Νίκος Διονυσόπουλος, Δημήτρης Κοφτερός κὶ ὁ γράφων.

4) ΑἶΓΙΝΑ. Κατὰ τὴν μονοήμερη αὐτὴ ἀποστολὴ (28-1-1990) ἐπισκεφθῆκαμε στὸ χωριὸ Σφεντούρι τὸν τελευταῖο ντόπιο λαϊκὸ βιολιστὴ Γιώργο Βατικιάδη ἢ «Ἄπορο» κὶ ἀφοῦ τοῦ πήραμε συνέντευξη καὶ φωτογραφίες τὸν ἠχογραφήσαμε σὲ 18 κομμάτια. Μὲ τὴν ἐπίσκεψη αὐτὴ ὁλοκληρώθηκε ἡ ἔρευνα γιὰ τὸ τραγούδι τῆς Αἶγινας πὸν εἶχε ἀρχίσει τὸ 1955 καὶ ἀπέδωσε τὸν διπλὸ δίσκο «Τραγούδια ἀπὸ τὴν Αἶγινα». Ὑπεύθυνος: Μ. Φ. Δραγούμης.

5) ΣΥΜΗ. Στὴν πρώτη ἀποστολὴ (Ἰούλιος 1990) πὸν ἀνέλαβε νὰ κάνει γιὰ τὸ ΜΛΑ ὁ ἑκτακτος συνεργάτης του κ. Λεωνίδας Ἐμπειρικός ἠχογραφήθηκαν 9 τραγούδια ἀπὸ μιὰ ἀπὸ τὶς καλύτερες Συμιακὲς τραγουδίστριες, τὴν κ. Ἀναστασία Ἀντωνόγλου.

6) ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ. Ἡ ἐπταήμερη αὐτὴ ἀποστολὴ (13-19 Ὀκτ. 1990) ἔγινε δυνατὴ χάρις στὸ ἐνδιαφέρον τοῦ «Ἰδρύματος Ἰωάννου Φ. Κωστοπούλου». Στὸ διάστημα αὐτὸ μελετήθηκαν τὰ χειρόγραφα τῆς συλλογῆς Δ. Σ. Λουκάτου στὴν Κοργιαλένιο Βιβλιοθήκη τοῦ Ἀργοστολιοῦ μὲ στόχο τὴν ἀνέυρεση νέων στοιχείων γύρω ἀπὸ τὸ σχετικὰ ἄγνωστο τοπικὸ ἐκκλησιαστικὸ μουσικὸ ἰδίωμα πὸν διαφέρει ἀπὸ τὸ ἀντίστοιχο τῆς Ζακύνθου καὶ τῆς Κέρκυρας. Παράλληλα ὁμως ἠχογραφήθηκαν γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ συνομιλίες μὲ εἰδικούς καὶ ἀντιγράφηκαν κασέτες μὲ ἐνδιαφέρουσες σχετικὲς ἠχοληψίες. Ὑπεύθυνος: Μ. Φ. Δραγούμης.

7) ΠΟΝΤΙΣΜΕΝΟ ΣΕΡΡΩΝ. Στὴν ἀποστολὴ συμμετείχαν οἱ Λεωνίδας Ἐμπειρικός (ὕπευθυνος), Ὑβόννη Χάντ καὶ Μιλάγρος Ἀράνο. Ἡ ἠχογράφηση ἔγινε στὶς 11-11-1990 στὸ καφενεῖο τοῦ χωριοῦ. Ἐπαιξε τὸ τετραμελὲς τοπικὸ ὄργανικὸ συγκρότημα ἀποτελούμενο ἀπὸ δύο μακεδονικὲς λύρες, μιὰ θρακικὴ πὸν κρατοῦσε τὸ ἴσο κὶ ἕναν νταϊρέ. Τὸ χωριὸ βρίσκεται 5 χλμ. ἀπὸ τὴν Κάτω Τζουμαγιά (Ἡράκλεια) καὶ 30 χλμ. ἀπὸ τὶς Σέρρες. Παλιὰ λεγόταν Ἐρκιὸ ἢ Ἐρκιο. Τὸ κατοικοῦν ἀπὸ παλιὰ γύφτοι γεωργοὶ πὸν μιλοῦν «ρομανά», ἑλληνικὰ καὶ «βουλγάρικα». Μέρος τῶν χωριανῶν θέλουν νὰ ξεχάσουν τὰ γύφτικα γιὰτι ὅπως λὲν «εἶναι ντροπὴ». Ἀλλὰ κατὰ βάθος εἶναι περήφανοι γιὰ τὴν καταγωγὴ τους. Θεωροῦν τοὺς ἑαυτοὺς τους ἀνώτερους ἀπὸ τοὺς νομάδες γύφτους πὸν τοὺς ἀποκαλοῦν ὑποτιμητικὰ «τσιγγάνους».

“Όλοι οί γύρω χωρικοί Θρακιώτες, Πόντιοι, πρόσφυγες, Γκαγκαούζοι, Σαρακατσάνοι, Βλάχοι και Σλαυόφωνοι τούς έκτιμοῦν και τούς καλοῦν ὡς μουσικούς σέ γάμους, βαπτίσεις και πανηγύρια. Ἡ ἠχογράφηση κράτησε 4 ὥρες και παίχτηκαν 28 τραγούδια σέ 4 γλώσσες. 10 στά γύφτικα ἢ «ρομανά», 9 στά ἑλληνικά, 6 στά «βουλγάρικα», 3 στά τούρκικα και ἕνα στά ποντιακά, χωρίς ὅμως νά ξέρουν τί γλώσσα. Ἄλλα ὄργανα δέν ὑπάρχουν στό χωριό, και τί ἄλλα γνωστά μας λαϊκά ὄργανα (ζουρνάδες, κλαρίνα, βιολιά, οὔτια, μπουζούκια) θεωροῦνται «μοντέρνα». Ἡ λύρα, πού δέν τήν μαθαίνουν πιά οί νέοι, λέγεται «κεμεντζές», παρόλο πού εἶναι φιαλόςχημη, και στά ρομανά «γκίγκω», λέξη πού πιθανόν νά προέρχεται ἀπό τήν ἴδια ρίζα μέ τὸ γερμανικό «geige».

Διαλέξεις - Ἀνακοινώσεις

Στά πλαίσια τῆς προσπάθειας τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου γιά τήν ἐνημέρωση τοῦ κοινοῦ γύρω ἀπό τήν παραδοσιακή μας μουσική ἔγιναν οί ἀκόλουθες ὁμιλίες ἀπό τὸν γράφοντα:

ΑΘΗΝΑ, 12-3-1986, «Ἡπειρώτικη δημοτικὴ μουσικὴ ἠχογραφημένη τὸ 1930 ἀπὸ τὸ Μουσικὸ Λαογραφικὸ Ἀρχεῖο» (Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία). Ἐκδήλωση τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐταιρείας.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1-4-1986, «Πρόσφατες ἐρευνες στὴ Ζάκυνθο γιά τήν Ἐκκλησιαστικὴ τῆς μουσικῆς» (Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν). Ἐκδήλωση τῆς Μακεδονικῆς Καλλιτεχνικῆς Ἐταιρείας «Τέχνη».

ΥΔΡΑ, 19-6-1986, «Ἡ ἀκτινοβολία τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς» (Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν). Ἐκδήλωση τοῦ Πολιτιστικοῦ Συλλόγου Ὑδρας.

ΔΕΛΦΟΙ, 6-9-1986, «Ἡ προέλευση κι ἡ ἡλικία τριῶν τραγουδιῶν ἠχογραφημένων ἀπὸ τὸ Μουσικὸ Λαογραφικὸ Ἀρχεῖο στὴ Νέα Σινασὸ τὸ 1961» (Πολιτιστικὸ Κέντρο). Ἀνακοίνωση γιά τὸ Α΄ Διεθνὲς Συμπόσιο γιά τήν Ἑλληνικὴ μουσικὴ.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ (HERNEN) 8-11-1986, «Ὁ Μάρκος Βασιλείου (1869-1920) και ἡ ἀποκρυπτογράφηση τῆς μεσαιωνικῆς βυζαντινῆς παρασημαντικῆς». Ἀνακοίνωση γιά τὸ Συνέδριο Βυζαντινῆς Μουσικῆς πού ὀργάνωσε στὸ Hernen τὸ Ἰδρυμα Α. Α. Bredius (6-10 Νοεμβρίου 1986).

ΑΘΗΝΑ, 13-2-1987, «Τὸ Συνασίτικο τραγούδι» (Ἐστία Νέας Σμύρνης). Ἐκδήλωση τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς.

ΛΑΡΙΣΑ, 2-7-1987, «Ὁ Ἑλληνικὸς χορὸς ὅπως τὸν εἶδαν οί δυτικοί ταξιδιωτὲς στὴν Ὁθωνικὴ Ἑλλάδα». Ἀνακοίνωση γιά τὸ συνέδριο τῆς Διεθνῆς Ὄργάνωσης Λαϊκῆς Τέχνης «Ὁ Λαϊκὸς Χορὸς Σήμερα».

ΑΘΗΝΑ, 23-9-1987 «Ἡ μουσικὴ παράδοση τῆς Σαμοθράκης» (Ἰδρυμα Γουλανδρῆ-Χόρν). Ἀνακοίνωση γιά τὸ συμπόσιο «Μουσικὲς στὸ Αἰγαίον» πού ὀργάνωσαν τὰ Ὑπουργεῖα Πολιτισμοῦ και Αἰγαίου.

ΑΘΗΝΑ, 23-3-1988, «Μιά ἀποστολὴ τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχεῖο-σὴ Β. Εὐβοία τὸ 1962». Ἐκδήλωση τῆς Ἐταιρείας Εὐβοϊκῶν Σπουδῶν.

ΔΕΛΦΟΙ, 30-10-1988, «Παρατηρήσεις για την τροπική δομή τῶν Ὀκτῶ Ἀναστασίμων Ἀπολυτικίων τῆς Ζακύνθου σὲ ἀντιπαραβολὴ μὲ τὰ ἀντίστοιχα Νεοβυζαντινὰ μέλη» (Πολιτιστικὸ Κέντρο). Ἀνακοίνωση γιὰ τὴν Γ΄ Διεθνή Μουσικολογικὴ Συνάντηση Δελφῶν.

ΑΘΗΝΑ, 22-2-1989, «Τὰ ἑλληνικὰ λαϊκὰ ὄργανα» (Πολεμικὸ Μουσεῖο). Ἐκδήλωση τῆς Σχολῆς Ξεναγῶν.

ΚΟΠΕΓΧΑΓΗ, 27-4-1989, «Ἡ ἀνοδος καὶ ἡ πτώση τοῦ Ρεμπέτικου τραγουδιοῦ» (Πανεπιστήμιο). Διάλεξη γιὰ τοὺς φοιτητὲς τοῦ Ἰνστιτούτου Νεοελληνικῶν καὶ Βαλκανικῶν Σπουδῶν.

ΚΟΜΟΤΗΝΗ, 7-5-1989, «Μιά μουσικὴ ἀποστολὴ στὴ Σαμοθράκη τὸ 1961». Ἀνακοίνωση γιὰ τὸ ΣΤ΄ Συμπόσιο Λαογραφίας τοῦ Βορειοελλαδικοῦ χώρου.

ΑΘΗΝΑ, 19-11-1989, «Ἡ Μέλπω Μερλιὲ καὶ τὸ Μικρασιατικὸ τραγούδι». Ἐκδήλωση τοῦ Ἰδρύματος Γουλανδρῆ-Χόρν.

ΑΘΗΝΑ, 29 καὶ 30-5-1990, Συμμετοχὴ σὲ ἐκδήλωση τοῦ Ἰδρύματος Γουλανδρῆ-Χόρν μὲ θέμα «Ἡ Ἑλληνικὴ μουσικὴ στὸ σταυροδρόμι Ἀνατολῆς καὶ Δύσης».

ΑΘΗΝΑ, 4-10-1990, «Ἡ μουσικοχορευτικὴ παράδοση τῆς Αἴγινας καὶ οἱ παράγοντες ποὺ ἐπέδρασαν στὴ διαμόρφωσή της». Ἐκδήλωση τοῦ Σωματείου «Ἑλληνικοὶ Χοροὶ Δόρας Στράτου».

Δημοσιεύματα στὸν Τύπο γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου

1) Ν. Διονυσόπουλος, «Τραγούδια ἀπὸ τὴ Συλλογὴ Μέλπως Μερλιὲ» καὶ «Αὐθεντικὰ Μικρασιάτικα» (Δισκοκριτικὴ, τχ. 1, Μάρτης 1988, σ. 44-6).

2) Μ. Φάις, «Ἡ μακρὰ ἱστορία τοῦ ΜΛΑ» (Καθημερινή, 9-10-1988).

3) Μὲ τὸ γεγονὸς τῆς κυκλοφορίας τοῦ δίσκου «Χουλιάρδες» ἀσχολήθηκαν στίς 15.12.1988 ὅλες οἱ ἀθηναϊκὲς ἑφημερίδες, πρωινὲς καὶ ἀπογευματινές.

4) Γιὰ τὴν ἔκδοση «Τραγούδια ἀπὸ τὴν Αἴγινα» ἕνα ἀνυπόγραφο σημείωμα τῆς «Καθημερινῆς» στίς 16-11-90 ἔγραφε: «Αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι καὶ ἡ σημασία τῆς δισκογραφικῆς δραστηριότητος τοῦ Κέντρου καὶ ἐκεῖ ἔγκειται —πέρα ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ— ἡ ἀξία της: στὸ ὅτι μεταφέρει σὲ μιὰ ἐποχὴ ἀποστεγνωμένη, τὸν παλμὸ μιᾶς ζωῆς πλοῦσιας, ποὺ συνόδευε κάθε ἐκδήλωση τῆς καθημερινότητος μὲ τραγούδι καὶ μουσικὴ».